

кісткової тканини вінцевих відростків нижньої щелепи людини не має стійкої динаміки у сторону зростання чи зниження. Денситометричний аналіз представляє зворотну динаміку щільності кісткової тканини у другому зрілому віковому періоді постнатального онтогенезу зростаючи з 1926 ± 230.9 УОС при обмежених дефектах зубного ряду до 2028 ± 349.0 УОС при кінцевих дефектах зубного ряду на правій стороні та з 1873 ± 251.9 УОС при обмежених дефектах зубного ряду до 2133 ± 334.3 УОС при кінцевих дефектах зубного ряду на лівій стороні кута щелепи. Розмах міжгрупової достовірності, тобто відмінностей між групами порівняння (p_1, p_2, p_3) у співвідношенні до сталого виразу $p < 0,5$, вказує на формування залежності морфометричних значень та щільності кісткової тканини вінцевих відростків від поліфакторного патоетіологічного впливу, зокрема, часу його прояву та поширення на нижню щелепу, як основу складової жувальної системи людини.

ОСОБЛИВОСТІ ЗМІН ЕЯКУЛЯТУ ЗА УМОВ ТРИВАЛОГО ВПЛИВУ БІСФЕНОЛУ А

Д.С. Ярошенко

Дніпровський державний медичний університет
Дніпро, Україна

Актуальність. Останніми роками кількість безплідних шлюбів в Україні постійно зростає, широкий спектр репродуктивних проблем обумовлений рядом факторів, в тому числі і впливом ендокринних дизрапторів, зокрема найбільш поширеного з них бісфенолу А (ВРА). Завдяки своїй естрогеноподібній хімічній структурі ВРА може впливати на роботу ендокринної та репродуктивної систем.

Мета. Дослідження механізмів тривалого впливу ендокринного дизраптору – бісфенолу А на якісні та кількісні показники еякуляту.

Матеріали та методи досліджень. Дослідження проведено на 120 білих щурах-самцях лінії Wistar. Відібраним щурам перорально вводили бісфенол А (Sigma-Aldrich, USA) в дозах 50–250 мг/кг/добу протягом 120 днів. В дослідженні оцінювались кількісні та якісні показники сперми, зразки еякуляту отримували методом трансректальної електростимуляції сім'яних горбиків щурів.

Результати. Кількість аномальних форм сперматозоїдів в групах тварин, що отримували ВРА дозою 50 мг/кг/добу і 250 мг/кг/добу помітно зростала після перших двох місяців застосування і досягала максимальних значень після 110 доби експерименту. Тривалий вплив ВРА призвів до статистично значущого зниження фертильної фракції сперматозоїдів у тварин, які отримували препарат дозою 250

1-3 листопада 2023 року

Дніпро, Україна

мг/кг/добу.

Підсумок. Однією з причин зниження якості еякуляту може бути ВРА, який впливав на функціональну здатність сперми та призводив до зниження фертильності. В експерименті бісфенол А спричинив дозозалежний комплексний негативний вплив на досліджувані параметри еякуляту та призвів до зниження кількості сперматозоїдів, їх рухливості, викликав деструктивні зміни морфології сперматозоїдів і суттєво збільшував фракції аномальних форм.